

cAnalýza sociálnych vplyvov

Vplyvy na hospodárenie domácností, prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rovnosť žien a mužov a vplyvy na zamestnanosť

(Ak v niektorej z hodnotených oblastí sociálnych vplyvov (bodov 4.1 až 4.4) nebol identifikovaný vplyv, uveďte v príslušnom riadku analýzy poznámku „Bez vplyvu.“.)

4.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na hospodárenie domácností a špecifikujte ovplyvnené skupiny domácností, ktoré budú pozitívne/negatívne ovplyvnené.

Vedie návrh k zvýšeniu alebo zníženiu príjmov alebo výdavkov domácností?

Ktoré skupiny domácností/obyvateľstva sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?

Sú medzi potenciálne ovplyvnenými skupinami skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?

(V prípade vyššieho počtu hodnotených opatrení doplňte podľa potreby do tabuľky pred bod 4.2 ďalšie sekcie - 4.1.1

Pozitívny vplyv/4.1.2 Negatívny vplyv).

a)	4.1.1 Pozitívny vplyv	
		<p>Návrh zákona zavádza transparentnejšie kritériá na kategorizáciu a úhradu liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín z verejného zdravotného poistenia. Pozitívny vplyv spočíva v zrýchlenej dostupnosti liekov na závažné ochorenia, ojedinelé ochorenia, pediatrické indikácie alebo liekov na inovatívnu liečbu, pretože návrh zákona umožňuje zaradenie takýchto liekov do zoznamu kategorizovaných liekov aj pri nesplnení štandardných podmienok nákladovej efektívnosti (§ 7 ods. 5), ak sú splnené ďalšie kritériá (napr. predĺženie prežívania o aspoň 30 %).</p> <p>Transparentnosť, predvídateľnosť a zamedzenie potenciálnej diskriminácie v oblasti osobitných úhrad liekov zdravotnými poisťovňami.</p> <p>Pozitívne vplyvy v oblasti úhradového systému zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ustanovenia o maximálnej výške úhrady a doplatkoch znižujú priamu finančnú záťaž pacientov a rodín, najmä u chronicky chorých a sociálne zraniteľných skupín, b) zníženie rizika prerušenia liečby, c) zníženie nerovnosti v prístupe k nevyhnutným pomôckam a dietetickým potravinám, d) diverzifikácia sortimentu dietetických potravín pre pacientov s potrebou osobitného stravovania. <p>Navrhované legislatívne opatrenia obsiahnuté v novele zákona č. 362/2011 Z. z. majú potenciál priamo zlepšiť dostupnosť humánnych liekov, zvýšiť bezpečnosť dodávateľských reťazcov a skrátiť čas potrebný na ich distribúciu k pacientom. Precizovanie pravidiel pre informačný systém na mimoriadne objednávanie liekov a spätný predaj znižuje riziko výpadkov dodávok liekov. Vypustenie povinnosti ministerstva zdravotníctva povoľovať použitie registrovaného humánneho lieku na terapeutickú indikáciu, ktorá nie je uvedená v rozhodnutí o registrácii humánneho lieku pri ohrození života alebo riziku závažného zhoršenia zdravotného stavu odstraňuje zbytočné administratívne prieťahy a umožňuje pacientom rýchlejší prístup k dostupnej terapii.</p> <p>Opatrenia nepredstavujú priamy finančný transfer smerom k domácnostiam, ale majú nepriamy pozitívny vplyv v podobe zníženia rizika neplánovaných výdavkov pacientov spojených s potrebou zabezpečenia nedostupných liekov z iných zdrojov alebo so zhoršením zdravotného stavu pri ich nedostupnosti. Zlepšenie dostupnosti liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín ako aj zlepšenie kontinuity dodávok vedie k predchádzaniu zdravotným komplikáciám, ktoré by mohli mať za následok zvýšené náklady domácností na liečbu alebo opakované hospitalizácie.</p>
	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:	
b)		
c)	<p>Špecifikujte ovplyvnené skupiny:</p> <p>Ovplyvnená skupina č. 1 Obyvatelia SR.</p>	<p>Ovplyvnená skupina č. 2</p> <p>Ovplyvnená skupina č. 3</p>
d)		<p>Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.</p>

e)	- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Ovplyvnená skupina č. 2
	Ovplyvnená skupina č. 1	Ovplyvnená skupina č. 3
f)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	Cieľom návrhu zákona je zlepšiť dostupnosť liekov v Slovenskej republike, avšak nemožno vopred odhadnúť vôľu držiteľov registrácie podstúpiť kategorizačný proces v Slovenskej republike.
g)	4.1.1.1 Z toho pozitívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte pozitívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. znižovanie miery rizika chudoby, priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine))	
h)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:	Áno, má vplyv na zraniteľné skupiny (napr. nízkopríjmové domácnosti, nezamestnaní, starší, postihnutí). Pozitívne: zlepšenie inklúzie cez lepší prístup k liečbe, znižuje sociálne vylúčenie.
i)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	Ovplyvnená skupina č. 2
	Ovplyvnená skupina č. 1 Obyvatelia SR.	Ovplyvnená skupina č. 3
j)	Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
k)	- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Ovplyvnená skupina č. 2
	Ovplyvnená skupina č. 1	Ovplyvnená skupina č. 3
l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	Cieľom návrhu zákona je zlepšiť dostupnosť liekov v Slovenskej republike, avšak nemožno vopred odhadnúť vôľu držiteľov registrácie podstúpiť kategorizačný proces v Slovenskej republike.
a)	4.1.2 Negatívny vplyv	
b)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:	
c)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	Ovplyvnená skupina č. 2
	Ovplyvnená skupina č. 1 Obyvatelia SR	Ovplyvnená skupina č. 3
d)	Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
e)	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Ovplyvnená skupina č. 2
	Ovplyvnená skupina č. 1	Ovplyvnená skupina č. 3
f)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	
g)	4.1.2.1 Z toho negatívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte negatívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. zvyšovanie miery rizika chudoby, priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine))	
h)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:	Neuplatňuje sa.
i)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	Ovplyvnená skupina č. 2
	Ovplyvnená skupina č. 1	Ovplyvnená skupina č. 3

j)	Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:	Ovplyvnená skupina č. 2
k)	- veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	
	Ovplyvnená skupina č. 1	Ovplyvnená skupina č. 3
l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	

4.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám u jednotlivých ovplyvnených skupín obyvateľstva a vplyv na sociálnu inklúziu.

Má návrh vplyv na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám?

Popíšte hodnotené opatrenie, špecifikujte ovplyvnené skupiny obyvateľstva a charakter zmeny v prístupnosti s ohľadom na dostupnosť finančnú, geografickú, kvalitu, organizovanie a pod. Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.

<p>a)</p> <p>Rozumie sa najmä na prístup k:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociálnej ochrane, sociálno-právnej ochrane, sociálnym službám (vrátane služieb starostlivosti o deti, starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím), - kvalitej práci, ochrane zdravia, dôstojnosti a bezpečnosti pri práci pre zamestnancov a existujúcim zamestnaneckým právam, - pomoci pri úhrade výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím, - zamestnaníu, na trh práce (napr. uľahčenie zosúladenia rodinných a pracovných povinností, služby zamestnanosti), k školeniam, odbornému vzdelávaniu a príprave na trh práce, - zdravotnej starostlivosti vrátane cenovo dostupných pomôcok pre občanov so zdravotným postihnutím, - k formálnemu i neformálnemu vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu, - bývaniu a súvisiacim základným komunálnym službám, - doprave, - ďalším službám najmä službám všeobecného záujmu a tovarom, - spravodlivosti, právnej ochrane, právnym službám, - informáciám, - k iným právam (napr. politickým). 	<p>Áno, legislatívne zmeny majú dopad na zvýšenú dostupnosť potrebnej liečby, zdravotníckym pomôckam a dietetickým potravinám čo sa odzrkadlí aj pozitívnym vplyvom na ochranu dôstojnosti pacientov, výdavkoch súvisiacich so zdravotným postihnutím, rodinný život pacienta, cenovo dostupnejšej zdravotnej starostlivosti a dostupnosť liečby pre deti a maloletých predovšetkým prostredníctvom, zavedení opatrení týkajúcich sa závažných ochorení, pediatrických indikácií a zmien v rámci osobitných úhrad liekov.</p> <p>Navrhované legislatívne zmeny zlepšia prístup obyvateľstva k zdravotnej starostlivosti prostredníctvom zvýšenia kontinuity dodávok humánnych liekov, skrátenia administratívnych lehôt pri použití registrovaného humánneho lieku mimo schválenej indikácie podľa § 46 ods. 3 písm. a).</p> <p>Opatrenia majú pozitívny dopad na geografickú a časovú dostupnosť liekov, keďže zlepšujú možnosti ich rýchleho presunu v rámci distribučnej siete, a tým skracujú čas medzi zadaním požiadavky a dodaním pacientovi. Zároveň zvyšujú kvalitu a bezpečnosť liekov prostredníctvom posilnenia dohľadu a kontrolných mechanizmov.</p> <p>Odhadovaná veľkosť ovplyvnenej skupiny je celá populácia Slovenskej republiky (cca 5,4 mil. obyvateľov).</p>
<p>b)</p> <p>Má návrh významný vplyv na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva alebo skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?</p> <p>Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv na ne. Je tento vplyv väčší ako vplyv na iné skupiny či subjekty? Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.</p>	<p>Áno, opatrenia majú významný pozitívny vplyv na zraniteľné skupiny obyvateľstva, najmä na pacientov so zdravotným postihnutím, chronickými ochoreniami, deti a starších ľudí, pre ktorých nedostupnosť liekov môže mať okamžité a vážne zdravotné následky.</p> <p>U týchto skupín dochádza k zníženiu rizika zdravotných komplikácií vyplývajúcich z prerušenia alebo nedostupnosti liečby, čo nepriamo znižuje ich finančné zaťaženie spojené s dodatočnou zdravotnou starostlivosťou. Vplyv na tieto skupiny je vyšší ako na bežnú populáciu, pretože sú citlivejšie na výpadky a nedostupnosť liekov a majú nižšiu schopnosť zabezpečiť si alternatívne zdroje.</p> <p>Špecifikácia zraniteľných skupín a vplyv na ne:</p>
<p>c)</p> <p>Zraniteľné skupiny alebo skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia sú napr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - domácnosti s nízkym príjmom (napr. žijúce iba zo sociálnych príjmov, alebo z príjmov pod hranicou rizika chudoby, alebo s príjmom pod životným minimom, alebo patriace medzi 25% domácností s najnižším príjmom), - nezamestnaní, najmä dlhodobo nezamestnaní, mladí nezamestnaní a nezamestnaní nad 50 rokov, - deti (0 – 17), - mladí ľudia (18 – 25 rokov), - starší ľudia, napr. ľudia vo veku nad 65 rokov alebo dôchodcovia, - ľudia so zdravotným postihnutím, - marginalizované rómske komunity - domácnosti s 3 a viac deťmi, - jednorodičovské domácnosti s deťmi (neúplné rodiny, ktoré tvoria najmä osamelé matky s deťmi), - prislušníci tretích krajín, azyľanti, žiadatelia o azyľ, - iné zraniteľné skupiny, ako sú napr. bezdomovci, ľudia opúšťajúci detské domovy alebo iné inštitucionálne zariadenia 	<p>a) ľudia so zdravotným postihnutím a chronickými ochoreniami – zlepšená dostupnosť a kontinuita liekov, zníženie rizika komplikácií,</p> <p>b) starší ľudia (65+) – stabilnejšie dodávky liekov na chronické ochorenia, menej núdzových zásahov v zdravotnej starostlivosti,</p> <p>c) deti a mladiství (0 – 17 rokov) – lepšia a rýchlejšia dostupnosť liekov v pediatrických indikáciách,</p> <p>d) domácnosti s nízkym príjmom – zníženie potreby zabezpečovať si lieky z alternatívnych (často drahších) zdrojov mimo bežného reťazca,</p>

	e) marginalizované komunity – zníženie bariér v geografickej dostupnosti liekov prostredníctvom úpravy distribučných pravidiel.
--	---

4.3 Identifikujte a popíšte vplyv na rovnosť príležitostí. Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rovnosť žien a mužov.	
a)	4.3.1 Dodržuje návrh povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie alebo iného statusu? Mohol by viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva? Ak áno, ktoré skupiny sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?
b)	Neuplatňuje sa.
c)	4.3.2 Môže návrh viesť k zväčšovaniu nerovností medzi ženami a mužmi? Podporuje návrh rovnosť príležitostí? Má návrh odlišný vplyv na ženy a mužov? Popíšte vplyvy.
d)	Popíšte riziká návrhu, ktoré môžu viesť k zväčšovaniu nerovností: Neuplatňuje sa.
e)	Popíšte pozitívne vplyvy návrhu na dosahovanie rovnosti žien a mužov, rovnosti príležitostí žien a mužov, prípadne vplyvy na ženy a mužov, ak sú odlišné: Neuplatňuje sa.
f)	Má návrh významné vplyvy na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva? Ak áno, aké? Akým spôsobom? Zraniteľnou skupinou obyvateľstva sa rozumejú najmä ženy ohrozené viacnásobnou diskrimináciou, tehotné matky, seniorky, ženy patriace do marginalizovaných skupín obyvateľstva, migrantky, ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím, obeť násillia a pod. Neuplatňuje sa.
g)	Pri identifikovaní vplyvov na rovnosť žien a mužov treba vziať do úvahy existujúce rozdiely medzi ženami a mužmi, ktoré sú relevantné k danej politike. Podpora rovnosti žien a mužov nespočíva len v odstraňovaní obmedzení a bariér pre plnohodnotnú účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti ako aj rodinnom živote, ale taktiež v podpore rovnosti medzi nimi. V ktorých oblastiach podpory rovnosti žien a mužov návrh odstraňuje prekážky a/alebo podporuje rovnosť žien a mužov? Medzi oblasti podpory rovnosti žien a mužov okrem iného patria: - podpora slobodného výberu povolania a ekonomickej činnosti - podpora vyrovnávania ekonomickej nezávislosti, - zosúladenie pracovného, súkromného a rodinného života, - podpora rovnosti príležitostí pri participácii na rozhodovaní, - boj proti domácemu násilliu, násilliu na ženách a obchodovaniu s ľuďmi, - podpora vnímania osobnej starostlivosti o dieťa za rovnocennú s ekonomickou činnosťou a podpora neviditeľnej práce v domácnosti ako takej, - rešpektovanie osobných preferencií pri výbere povolania a zosúladovania pracovného a rodinného života. Neuplatňuje sa.

4.4 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na zamestnanosť a na trh práce.

V prípade kladnej odpovede pripojte **odôvodnenie** v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov.

a)	Uľahčuje návrh vznik nových pracovných miest? Ak áno, ako? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.	
b)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, pre aké skupiny zamestnancov, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod.	Neuplatňuje sa.
c)	Vedie návrh k zániku pracovných miest? Ak áno, ako a akých? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu	
d)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod. Identifikujte možné dôsledky, skupiny zamestnancov, ktoré budú viac ovplyvnené a rozsah vplyvu.	Neuplatňuje sa.
e)	Ovplyvňuje návrh dopyt po práci? Ak áno, ako?	
f)	Dopyt po práci závisí na jednej strane na produkcii tovarov a služieb v ekonomike a na druhej strane na cene práce.	Neuplatňuje sa.
g)	Má návrh dosah na fungovanie trhu práce? Ak áno, aký?	
h)	Týka sa makroekonomických dosahov ako je napr. participácia na trhu práce, dlhodobá nezamestnanosť, regionálne rozdiely v mierach zamestnanosti. Ponuka práce môže byť ovplyvnená rôznymi premennými napr. úrovňou miezd, inštitucionálnym nastavením (napr. zosúladenie pracovného a súkromného života alebo uľahčovanie rôznych foriem mobility).	Neuplatňuje sa.
i)	Má návrh špecifické negatívne dôsledky pre isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov? Ak áno, aké a pre ktoré skupiny?	
j)	Návrh môže ohrozovať napr. pracovníkov istých profesií favorizovaním špecifických aktivít či technológií.	Neuplatňuje sa.
k)	Ovplyvňuje návrh špecifické vekové skupiny zamestnancov? Ak áno, aké? Akým spôsobom?	
l)	Identifikujte, či návrh môže ovplyvniť rozhodnutia zamestnancov alebo zamestnávateľov a môže byť zdrojom neskoršieho vstupu na trh práce alebo predčasného odchodu z trhu práce jednotlivcov.	Neuplatňuje sa.